

Utdanningsfaglig kompetanse i det digitale

Arild Raaheim

Program for universitetspedagogikk

Leder av Forskningsgruppen TeLEd*, UiB

*Teaching and Learning in Higher Education

<https://www.uib.no/en/rg/teled>

Utdanningsfaglig kompetanse

For § 1-4 (3) krav til pedagogisk kompetanse for ansettelse i stilling som førsteamanuensis, foreslår arbeidsgruppen følgende formulering:

Beherske grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning).

Ferdighetene kan utvikles gjennom egne program (minimum 200 t), relevante kurs og/eller egen praktiske undervisning og skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling

For § 1-2 (3) krav til pedagogisk kompetanse for ansettelse i stilling som professor, foreslår arbeidsgruppen følgende formulering:

I tillegg til de krav til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:

- Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid
- Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d.- nivå
- Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap

KUNNSKAP SOM FORMER SAMFUNNET

HAV, LIV, SAMFUNN / UiB STRATEGI 2019–2022

Gjennom et bredt spekter av studieprogrammer utdanner vi kandidater til et samfunn basert på kunnskap, kompetanse og demokratiske verdier.

Vi anerkjenner verdien av høy undervisningskompetanse. Vi skal legge til rette for studentaktive læringssituasjoner som fremmer forskningsinnsikt, samhandling og læringsutbytte. Vi skal være ledende på nye og innovative digitale lærings- og formidlingsformer.

UiB skal utdanne attraktive kandidater. Innen 2022 skal 85 prosent av kandidatene ha relevant jobb to år etter fullført utdanning. Dette skal vi oppnå:

- Ved å skape fysiske og digitale læringsarenaer som fremmer faglig integrasjon og motiverer studentene til innsats
- Ved å integrere digitale ferdigheter og digital dannelse i alle våre studier
- Ved å ha ambisiøse, forskningsbaserte studietilbud som aktivt involverer studentene og fremmer kandidatenes kritiske tenkning, selvstendighet og omstillingsevne

DIGITALISERING FORMER SAMFUNNET (digitaliseringsstrategi 2016-2022)

- Videreutvikle digitale læringsarenaer og undervisningsrom for effektiv læring og samhandling
- Videreføre og forsterke UiBs satsing på nye og innovative digitale lærings-, vurderings- og formidlingsformer, og utnytte klyngene og omgivelsene våre i dette arbeidet
- Legge til rette for at studenter og ansatte får utviklet sin digitale kompetanse og modenhet

Oppsummert:

- Utdanningsfaglig kompetanse handler (først og fremst) om:
  - planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning. **Søkere skal «bedømmes, men ikke rangeres», på om de oppfyller kravene, så spørsmålet er om dette egentlig innebærer noe nytt.**
- UiB skal være ledende på nye og innovative digitale lærings- og formidlingsformer
- Læringsarena er viktig mht å fremme faglig integrasjon, motivasjon og innsats hos studenter
- Aktiv involvering av studentene er viktig med tanke på å fremme kandidatenes kritiske tenkning, selvstendighet og omstillingsevne

Hva vet vi om læring?

- Autonomi
- Kompetanse
- Tilhørighet (Relatedness)

Ryan & Deci – self determination theory

Forutsetninger for indre motivasjon.

Hva vet vi om studentene?

- I følge Studiebarometeret 2019 er de stort sett tilfredse med studiesituasjonen, men:
  - 4 av 10 i liten grad inkludert i faglig fellesskap med faglig ansatte
  - 3 av 10 lite tilfreds med tilbakemelding
  - 2 av 10 ikke tilfreds med læringsarena/aktiv deltakelse i undervisning
  - Undervisernes digitale kompetanse varierer!

Hvor er studentene når de studerer?

Noen spørsmål.....

1. Hvordan er det vi aktiviserer studentene? Er alle former for aktivitet bra? For hva?
2. Hva er det vi aktiviserer når vi aktiviserer studentene?
3. Når studentene blir mer aktive, da må vel vi bli mindre aktive?
4. Hvor skal studentene være aktive?
5. Kan vi involvere og aktivisere studentene i vurderingsarbeidet?
6. Hvilke muligheter åpner digitale løsninger (for forskningsinnsikt, samhandling, «peer-to-peer-learning», kritisk refleksjon, selvstendighet, omstillingsevne)? Brukes de? Om ja, hvordan har det endret under – visningen? Om nei, hvorfor ikke?
7. Hva kan (studenter, undervisere,...) lære om digitalisering av en «digitalt invalid» som undertegnede?
8. Hva er «digital danning»?

«Digital kompetanse...

er en suksessfaktor for god utnyttelse av teknologi i tilretteleggingen for læring...»

Men digital kompetanse handler vel om noe mer enn å «*Beherske grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning*» ved hjelp av/gjennom digitale løsninger?

Og «god utnyttelse» handler vel også om å vite når teknologi ikke skaper god læring?

Hva gjøres ved UiB, og hva er erfaringene så langt?

Uped-kurs:

- How to Design and Teach Blended Courses
- Interaktiv undervisning med bruk av responssystemer
- Instructional Videos
- Småskala virtuell teknologi
- Digital assessment
- Informasjonskompetanse - integrering i undervisning

Utviklingsprosjekt:

Talida: Teaching and Learning in the Digital Age

DigUiB:

UiB's læringslab:

Du og ditt fagmiljø kan få hjelp til å:

- Videreutvikle undervisningspraksis ←
- Planlegge kurs, emner og studieprogram ←
- Bruke læringsteknologi ←
- Formidle kunnskap fra forskning og utdanning

TeLEd:

- Involverer omlag 90 personer

TeLEd

The Teaching and Learning in Higher Education (TeLEd) research group:

- brings a wide array of researchers to explore questions related to teaching, learning, and assessment in higher education.
- fosters a SoTL culture by engaging in collaborative research on existing and novel teaching, learning, and assessment practices.
- is a meeting place for bold discussions about and systematic evaluation of teaching and learning practices.

Our main goal is to contribute to the development of a quality culture by stimulating Scholarship of Teaching and Learning (SoTL) activities, within and across departments and faculties, by engaging in collaborative research on existing and novel teaching, learning, and assessment practices. TeLEd is a meeting place for bold discussions, systematic testing, and thorough evaluation of such practices.

Erfaringer - utfordringer

Erfaringer:

- Strategi(er) med konkrete tiltak knyttet til digitalisering
- Godt samarbeid mellom UiB's Læringslab, universitetsped og fagmiljøer
  - Vurderingsstrategi
  - Program design
  - Digitale verktøy
  - Dispensasjons-/prøveordninger
- Mange positive erfaringer knyttet til gjennomføring av digital eksamen
- Stor interesse blant ansatte for spørsmål knyttet til utvikling av undervisnings- og vurderingsordninger (TALIDA, TeLEd)

Utfordringer:

- Implementering i fagmiljøer («fra idé til gjennomføring»)
- «Digitalisering for digitaliseringens skyld» – pedagogisk begrunnelse
- Systematisk evaluering av tiltak og deling av erfaringer
- Koordinering av tiltak
- Digitale løsninger sprenger grenser
  - A) Pedagogikk
    - Hvordan kan vi bruke teknologien til å tenke nytt mht læring, undervisning og vurdering?
  - B) System
    - Hva er et universitet? (Barnett: Universities in an age of supercomplexity)

OBS! Arqus European University Alliance (Bergen, Granada, Graz, Leipzig, Lyon, Padova og Vilnius)